

TRT Çocuk Şarkılarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı Kazanımlarına Uygunluğunun İncelenmesi

Investigation of The Suitability of TRT Children's Songs for MEB Preschool Education Program Gains

 <https://doi.org/10.52105/temelegitim.22.2>

Büşra Nur MUSULOĞLU¹

 <https://orcid.org/0000-0001-8173-8282>

Esin SEZGİN²

 <https://orcid.org/0000-0002-9772-9855>

Geliş Tarihi/Received: 14/06/2023 Kabul Tarihi/Accepted: 31/07/2023 Yayın Tarihi/Published: 14/04/2024

Özet:

Müzikler, çocukların gelişim alanlarının tamamını destekleyen, estetik algıyı geliştiren, özsaygıyı artıran ve yaratıcılığı ortaya çıkartan son derece önemli kaynaklardır. Okul öncesi dönemde müzik etkinlikleri içerisinde, şarkı söyleme, ses dinleme, sesleri ayırt etme, ritim, müzikli öykü ve dans gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu çalışma, TRT çocuk şarkılarının MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarına uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, TRT Çocuk resmi web sayfasında yer alan 68 şarkı doküman analizi yöntemi ile incelenmiş ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda incelenen şarkılarda kazanımları destekleyen toplamda 1207 örneğe rastlanmıştır. Dil gelişimi alanında yer alan kazanımları destekleyen 593 örneğe rastlanırken bilişsel gelişim alanını destekleyen 253, sosyal ve duygusal gelişim alanını destekleyen 173, motor gelişim alanını destekleyen 149 ve öz bakım becerisi alanını destekleyen 39 örneğe rastlanmıştır. Şarkılarda en çok desteklenen kazanımın, 68 şarkının tamamını desteklemesiyle motor gelişim kazanım 5, olduğu görülmüştür. Bu kazanımı 68 şarkının 67'sini desteklemesiyle dil gelişimi kazanım 1'in izlediği tespit edilmiştir. TRT çocuk şarkılarında, bilişsel gelişim kazanım 14, 20 ve 21, sosyal- duygusal gelişim alanında kazanım 11 ve 14'ü destekleyen örnek ifadelerle rastlanamamıştır. İncelenen 68 şarkıda bu 5 kazanım haricinde, tüm kazanımları destekleyen ifade örneklerine rastlanmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda, TRT çocuk şarkılarında, MEB 2013 Okul öncesi eğitim programını destekleyen çok sayıda ifadenin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ailelere ve alanda çalışan eğitimcilere çocuklarla uygulayacakları etkinliklerde TRT Çocuk şarkılarına başvurması tavsiye edilebilir.

Anahtar Kelimeler: MEB, TRT Çocuk, Okul Öncesi Eğitim, Kazanım, Çocuk Şarkıları

Abstract:

Music is an extremely important resource that supports all areas of the development of children, improves aesthetic perception, increases self-respect, and reveals creativity. Preschool music activities include singing, listening to sounds, differentiating sounds, rhythm, musical storytelling, and dancing. This study was carried out in order to evaluate the suitability of the songs of TRT Çocuk for the MEB 2013 Pre-School Education Program gains. In the research, 68 songs on the official website of TRT Çocuk were analyzed by the document analysis method and the content analysis method. As a result of the research, 1207 examples supporting the gains were found in the songs examined. 593 samples supporting the gains in the field of language development, 253 supporting the cognitive development area, 173 supporting the social and emotional development area, 149 supporting the motor development area, and 39 supporting the self-care skill area were determined. The motor development 5th gain was found to be the most supported gain in the songs, as it was supported by all 68 of them. It was determined that language development gain 1 followed this outcome by supporting 67 out of 68 songs. In the songs of TRT Çocuk, no sample expressions supporting cognitive development gains 14, 20, and 21, and social-emotional development gains 11 and 14 were found. In the 68 songs analyzed, expression examples supporting all gains were determined, except for these five gains. As a result of the research, it was concluded that there are many expressions in the songs of TRT Çocuk that support the MEB 2013 pre-school education program. The songs of TRT Çocuk can be recommended to families and educators working in the field for their activities with children.

Keywords: MEB, TRT Çocuk, Preschool Education, Gain, Children Songs

Önerilen Atıf Bilgisi/To Cite This Article: Musuloğlu, B. N., & Sezgin, E. (2024). TRT Çocuk Şarkılarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı Kazanımlarına Uygunluğunun İncelenmesi, *Temel Eğitim Dergisi*, 22, 19-35

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

This article is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.

¹ bmusuloglu@gmail.com, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

² esinsezgin21@gmail.com, Mudanya Üniversitesi, Bursa, Türkiye

1. Giriş

Okul öncesi eğitim, çocukların gelişimi üzerinde uzun süreli etkileri olan ve yaşamın 36-72 ay aralığını kapsayan bir dönemdir (Vural ve Kocabaş, 2016). Kaliteli bir okul öncesi eğitim, geleceğe dair karlı bir yatırım olarak görülmektedir (Yoshikawa vd., 2013). Okul öncesi eğitim almış olan çocukların okul öncesi eğitim almamış olan yaşlılarıyla karşılaştırıldığı çalışmalarda, akademik başarılarının, eğitimsel kazanımlarının, ilkokula başladıklarında okuma yazmayı öğrenme becerilerinin ve matematik becerilerinin daha iyi düzeyde olduğu görülmüştür (Barnett, 2008; Magnuson vd., 2004). Ayrıca okul öncesi eğitim, davranış gelişimi ve yaratıcı düşünme becerileri gibi pek çok sosyal duygusal gelişim alanını da desteklemektedir (Pagani vd., 2003; Oktay, 2003). Bu kazanımların elde edilmesinde ülkeler kendi hedefleri ve planları çerçevesinde belirli eğitim sistemleri izlemektedir (Kazu ve Yılmaz, 2018).

Türkiye’de MEB (2013)’in, okul öncesi eğitimde hedefleri doğrultusunda belirlediği 63 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımlar, 21’i bilişsel gelişim, 12’si dil gelişimi, 17’si sosyal ve duygusal gelişim, 5’i motor gelişim ve 8’i öz bakım becerisi olmak üzere gelişim alanlarına göre dağılmıştır. Bu 5 gelişim alanının her biri farklı bir öneme sahip olmakla birlikte aynı zamanda bir bütünü ifade etmektedirler ve birbirleri üzerinde etkilidirler (Ulutaş vd., 2017; Onur, 1995). Bilişsel gelişim, fiziksel olgunlaşma, yaşam deneyimi, toplumsal aktarım ve dengelenme süreçlerinin etkisinde olan ve zihinsel yeterlilikleri ifade eden bir gelişim alanıdır (Karacan, 2000). Dil gelişimi, tamamen biyolojik unsurlarla açıklanması mümkün olmayan, zaman içerisinde belirli evrelerle ve çevreyle etkileşimle kazanılan anlamsal ses donanımlarını ifade eder (Martiner, 1998; Dağbakan ve Dağbakan, 2007). Sosyal ve duygusal gelişim, çocuğun kendini ifade edebilmesini, duygu kontrolü sağlayabilmesini, çevresiyle ve kendisiyle uyum içerisinde olabildiğini ifade eden, olgunlaşma ve öğrenme sonucunda kazanımlarını açığa çıkaran bir gelişim alanıdır (Saarni, 2001; Kandir ve Alpan, 2008). Motor gelişim, fiziksel gelişim öğeleriyle ilişkilidir ve okul öncesi dönemde geliştirilmeye son derece açık olmaktadır (Ulutaş vd., 2017). Öz bakım becerileri, yemek yeme, giyinme, tuvalet alışkanlığı, temizlik gibi kişisel bakımla ilgili alışkanlıkları kapsayan bir gelişim alanıdır (Demiriz ve Dinçer, 2000).

MEB (2013), okul öncesi eğitim programına göre okul öncesi eğitim kurumları, hedeflediği kazanımlar doğrultusunda, sanat, matematik, fen, hareket, oyun, drama, müzik, Türkçe, okuma yazmaya hazırlık ve alan gezileri şeklinde etkinlikler planlanmaktadır. Okul öncesi eğitimin temel etkinlik alanlarından birini oluşturan müzik eğitimi çocukların gelişim alanlarının tamamını desteklemesi, estetik algısını geliştirmesi, özsaygıyı artırması ve yaratıcılığı ortaya çıkartmasıyla son derece önemlidir (Göncü, 2010; Lazdauskas, 1996). Okul öncesi dönemde müzik etkinlikleri içerisinde, ses dinleme, ritim, sesleri ayırt etme, şarkı söyleme, dans ve müzikli öykü gibi etkinlikler yer almaktadır (Sığırtmaç, 2002). Müzik derslerinin popüler aktivitesi şarkı söylemektir ve bu aktivite en çok okul öncesi kurumlarında kullanılmaktadır (Liao ve Campbell, 2016).

Şarkı söylemek çocuklar için konuşmak gibi doğal bir eylemdir (Wolf, 1994). Çocuk şarkıları, kişilik gelişimine büyük katkı sunar, çocukları daha mutlu hissettirir ve iletişime teşvik eder (Sinaga vd., 2019). Çocuklara öğretilmek istenen birçok kazanımda şarkılar etkili bir yöntem olarak kullanılabilir fakat şarkı seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır (Sığırtmaç, 2002). Çocuk şarkıları, açık, sade ve kolay ritimli olmalı (Millington, 2011), melodileri tekrarlanabilir bölümlerden oluşmalı (Welch, 1998), çocukların ses yapısına, müzikal gelişim düzeylerine uygun olmalı (Phillips, 1985), çocukları yeni sözler yaratmaya yönlendirmeli ve sözleri değiştirmeye elverişli olmalıdır (Sığırtmaç, 2002).

TRT Çocuk, 1 Kasım 2008 tarihinden itibaren çocuklara yönelik düzenli yayınlar yapmakta olan bir devlet televizyon kanalıdır (Fidan, 2018). Bu kanal okul öncesi ve okul çağı çocukları için (3-12 yaş) içerik sunmaktadır (Atik ve Ebrin, 2015). Kanalin kendi ifadesiyle içerik üretme standarttı şöyledir: “TRT Çocuk, milli eğitimin temel görüş ve amaçlarına uygun, eğlence ve eğitimi birleştiren, çocukların yaşamlarını olumlu etkileyen içerikleri; kendi ilke standartları, kalite ve yayın bütünlüğünü gözeterek hazırlar ve bu içeriklerin üretilmesine katkı sağlar.” (TRT Çocuk, 2023).

Günümüzde TRT Çocuk kanalı içeriklerine TV’nin yanı sıra kanalin resmî web sayfasından ve Youtube kanalından da erişim sağlanabilmektedir. Kanalin resmî web sayfasında yer alan müzik bölümünde Türkçe ve İngilizce olmak üzere çeşitli birçok müzik klibi bulunmaktadır. Bu çalışmada TRT çocuk şarkılarının tercih edilme nedeni kanalin, “çocukla çocuklaşmak” felsefesiyle, gelişimsel dönemlerin özelliklerini göz önünde bulundurarak, pedagojik duyarlılıkla içerik üretiyor olmasından kaynaklıdır (Yılmaz, 2017). Literatürde TRT Çocuk kanalında yer alan içerikler üzerine çeşitli çalışmalar yapılmış olsa da TRT çocuk şarkılarını MEB’in kazanım ve göstergeleri doğrultusunda inceleyen bir çalışmaya

rastlanmamıştır. Birçok okul öncesi yaş grubu çocuğunun ilgiyle izlediği bu kanalda yer alan şarkıların MEB'in Eğitim Programı'yla uyumunun incelenmesinin, çocuk gelişimini destekleyecek içerik araştıran uzmanlar ve ebeveynler adına önemli olduğu düşünülmüştür. Bu araştırmada, TRT çocuk resmî web sayfasında bulunan şarkılarda, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımların yer alma sıklığını incelemek amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Araştırma Modeli

TRT Çocuk resmî web sayfasında yayınlanan şarkılarda MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarına yer verilip verilmediğini ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden olan, doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi yazılı ve elektronik verileri incelemek için kullanılan bir tekniktir (Bowen, 2009).

Çalışma Grubu

Çalışma kapsamına, TRT Çocuk resmî web (<https://www.trtcocuk.net.tr/trt-cocuk-sarkilari>) sayfasında yer alan 68 Türkçe şarkı alınmıştır. TRT Çocuk şarkıları içeriğinde, aile, arkadaşlık, hayvan sevgisi, doğa sevgisi, okul sevgisi ve sağlıklı yaşam gibi konuları barındıran, günlük yaşamda karşılaşılan olaylardan yola çıkarak oluşturulmuş kurgular sunmaktadır. Çocukların kelime hazinesini geliştirecek, eğlenerek bilgi alışverişi yapabilecekleri, geleneksel ve evrensel değerleri öğrenebilecekleri birçok unsur bu şarkılarda bulunmaktadır (Kurt, 2014).

Araştırmada incelenen şarkıların isimleri Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo-1: İncelenen TRT Çocuk Şarkıları

1-) Güçlü Kaleler	24-) Korkum Geçti	47-) Düzenli Ol
2-) Arkandan Ağlar	25-) Doğru Yanlış	48-) Kahraman Kuzucuk
3-) Benim Hikayem	26-) Eski Eşyalar	49-) Tek- Çift
4-) Küçük Öğretmen	27-) Bizim Köyümüz	50-) Yukarı Aşağı
5-) Hızlı-Yavaş	28-) Karınca	51-) Bal
6-) Yanlış Anlamak	29-) Elma Pekmezi	52-) Öğretmenim
7-) Yağmur	30-) Komşu	53-) Yardımlaşma
8-) Elini Yıka	31-) Mevsimler	54-) Not Tutamam
9-) Yaralı Kuş	32-) Kirli Temiz	55-) İleri- Geri
10-) Sürpriz	33-) Spor Yapıyorum	56-) Prova Bir, İki
11-) Uçan Atlar	34-) Hep Beraber	57-) Canım Annem
12-) Emanet	35-) Uzak Yakın	58-) Pırl- Arkadaşım Şarkısı
13-) Gündüz- Gece	36-) Çiçek Bahçesi	59-) Pırl- Kafkas Oyunu
14-) Kar Yağıyor	37-) Orman	60-) Pırl-Silifke'nin Yoğurdu, Horon
15-) Hepimizin	38-) Birlikte	61-) İki Yıl İki Sene
16-) Şarkı Söyle	39-) İmece	62-) Kuzucuk- Gezelim
17-) Renk Şarkısı	40-) Ağır-Hafif	63-) Pırl-Canım Annem
18-) Pasaklı Kukili	41-) Mutlu Et Mutlu Ol	64-) Pırl- Beş Parmak
19-) Minik Piyonlar	42-) Şekiller	65-) Eğri-Düz
20-) Mutlu Başla Sabaha	43-) Vezir ve Şah	66-) Yeter Ki İşte
21-) Beş Taş	44-) Duydunuz Mu?	67-) Arı Vız Vız
22-) Tini Mini Hanım	45-) Bayram	68-) Küçük Kurbağa
23-) Tasarruf	46-) Trafik Kuralları	

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, kazanım değerlendirme formu kullanılmıştır.

Kazanım Değerlendirme Formu

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanımların listelenmesiyle oluşturulan kazanım değerlendirme formu kullanılmıştır. Bu formda "21 bilişsel gelişim", "12 dil gelişimi", "17 sosyal ve duygusal gelişim", "5 motor gelişim" ve "8 öz bakım becerisi kazanımı" olmak üzere toplamda 63 kazanım yer almaktadır. Araştırmanın veri toplama aracını oluşturan MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın kazanımlarının geçerlilik ve güvenilirliğin yüksek olduğu kabul edilmektedir (Veziroğlu ve Gönen, 2012).

Tablo-2: MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Kazanım Değerlendirme Formu

Gelişim Alanı	Kazanım	
Bilişsel Gelişim	Kazanım 1	Nesne/durum/olaya dikkatini verir.
	Kazanım 2	Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.
	Kazanım 3	Algıladıklarını hatırlar.
	Kazanım 4	Nesneleri sayar.
	Kazanım 5	Nesne veya varlıkları gözlemler.
	Kazanım 6	Nesne veya varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.
	Kazanım 7	Nesne veya varlıkları özelliklerine göre gruplar.
	Kazanım 8	Nesne veya varlıkların özelliklerini karşılaştırır.
	Kazanım 9	Nesne veya varlıkları özelliklerine göre sıralar.
	Kazanım 10	Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular.
	Kazanım 11	Nesneleri ölçer.
	Kazanım 12	Geometrik şekilleri tanıır.
	Kazanım 13	Günlük yaşamda kullanılan sembollerini tanıır.
	Kazanım 14	Nesnelerle örüntü oluşturur.
	Kazanım 15	Parça-bütün ilişkisini kavrar.
	Kazanım 16	Nesneleri kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.
	Kazanım 17	Neden-sonuç ilişkisini kurar.
	Kazanım 18	Zamanla ilgili kavramları açıklar.
	Kazanım 19	Problem durumlarına çözüm üretir.
	Kazanım 20	Nesne/sembollerle grafik hazırlar.
Kazanım 21	Atatürk'ü tanıır ve Türk toplumu için önemini açıklar.	
Dil Gelişimi	Kazanım 1	Sesleri ayırt eder.
	Kazanım 2	Sesini uygun kullanır.
	Kazanım 3	Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.
	Kazanım 4	Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.
	Kazanım 5	Dili iletişim amacıyla kullanır.
	Kazanım 6	Sözcük dağarcığını geliştirir.
	Kazanım 7	Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.
	Kazanım 8	Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.
	Kazanım 9	Ses bilgisi farkındalığı gösterir.
	Kazanım 10	Görsel materyalleri okur.
Sosyal ve Duygusal Gelişim	Kazanım 11	Okuma farkındalığı gösterir.
	Kazanım 12	Yazı farkındalığı gösterir.
	Kazanım 1	Kendisine ait özellikleri tanıtır.
	Kazanım 2	Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır.
	Kazanım 3	Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.
	Kazanım 4	Bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar.
	Kazanım 5	Bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.
	Kazanım 6	Kendisinin ve başkalarının haklarını korur.
	Kazanım 7	Bir işi veya görevi başarmak için kendini güdüler.
	Kazanım 8	Farklılıklara saygı gösterir.
	Kazanım 9	Farklı kültürel özellikleri açıklar.
	Kazanım 10	Sorumluluklarını yerine getirir.
	Kazanım 11	Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır.
	Kazanım 12	Değişik ortamlardaki kurallara uyar.
	Kazanım 13	Estetik değerleri korur.
	Kazanım 14	Sanat eserlerinin değerini fark eder.
	Kazanım 15	Kendine güvenir.
Kazanım 16	Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar.	
Kazanım 17	Başkalarıyla sorunlarını çözer.	
Motor Gelişim	Kazanım 1	Yer değiştirme hareketleri yapar.
	Kazanım 2	Denge hareketleri yapar.
	Kazanım 3	Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
	Kazanım 4	Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.
	Kazanım 5	Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.
	Kazanım 1	Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.
	Kazanım 2	Giyinme ile ilgili işleri yapar.
Öz Bakım Becerisi	Kazanım 3	Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.
	Kazanım 4	Yeterli ve dengeli beslenir.
	Kazanım 5	Dinlenmenin önemini açıklar.
	Kazanım 6	Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.
	Kazanım 7	Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur.
	Kazanım 8	Sağlığı ile ilgili önlemler alır.

Verilerin Toplanması

Araştırmacı, ilk olarak TRT Çocuk resmî web sayfasında yer alan 68 şarkıyı sırasıyla dinleyerek şarkıların sözlerini yazıya dökmüştür. Şarkıların sözleri yazıldıktan sonra Tablo 2'de sunulan kazanım

değerlendirme formunda yer alan maddeler göz önünde bulundurularak, şarkı sözlerinde geçen ifadelerden kazanımlara uygun olan sözcükler belirlenmiştir. Araştırmacı, şarkı sözlerinde geçen her ifadenin, kazanım değerlendirme formunda bulunan bir kazanımı karşılayıp karşılamadığını tek tek incelemiştir. Kazanım değerlendirme formunda yer aldığı düşünülen ifadeler oluşturulan çizelge üzerine kaydedilmiştir.

Örneğin, Kirli-Temiz şarkısında yer alan “Çamurlu top kirli/ yıkadım bir güzel temiz” ifadesi kazanım değerlendirme formunda yer alan, bilişsel gelişim, “Kazanım 1-5-8-17-19”, dil gelişim “Kazanım 5-6-7-8”, motor gelişim “Kazanım 4”, özbakım becerisi “Kazanım 3” ile ilişkili görülerek şarkı sözlerinin bulunduğu çizelgeye kaydedilmiştir. Bir başka örnek olarak, Yeter Ki İşte şarkısında yer alan “Kolay ya da zor, sen azimli ol / Kararlı, sabırlı vazgeçme dene” ifadesi kazanım değerlendirme formunda yer alan, dil gelişimi “Kazanım 3, 4, 5, 6, 7, 8” ve sosyal- duygusal gelişim “Kazanım 7, 15” ile ilişkili görülerek şarkı sözlerinin bulunduğu çizelgeye kaydedilmiştir.

Tüm şarkıların destekledikleri kazanımlar, kazanım değerlendirme formu aracılığıyla incelenip, şarkı sözlerinin bulunduğu çizelgeye kaydedildikten sonra araştırmacı yanlış değerlendirmeleri önlemek için oluşturduğu formu dikkate alarak tüm şarkıları tekrar dinleyerek formun kontrolünü sağlamıştır. Araştırmacılar, şarkıları tek tek inceleyip gerekli değerlendirme ve kontrolleri sağlamıştır. Bu adımdan sonra araştırmacılar kendi bireysel değerlendirmelerini karşılaştırmış ve bunun sonucunda formlar üzerinde fikir birliğine varılmıştır.

Verilerin Analizi

Doküman inceleme yöntemiyle elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, metin içerisinde yer alan birtakım ifadelerden sistematik, tekrarlanabilir ve objektif sonuçlar çıkartmak için gerçekleştirilen bilimsel analizlerdir (Koçak ve Özgür, 2006; Stone vd., 1966). Bu çalışmada, TRT Çocuk şarkılarının yazıya geçirilmesinin ardından her bir şarkı tek tek incelenerek, şarkıda yer alan ifadelerden Tablo 2’de sunulan kazanım değerlendirme formunda yer alan maddeler şarkıların sözlerinin bulunduğu listeye kaydedilmiştir. Tüm şarkıların incelenmesi ve kontrollerinin sağlanmasının ardından her gelişim alanında yer alan her kazanımı toplamda kaç şarkının desteklemiş olduğu toplanarak hesaplanmıştır. Tüm gelişim alanları ve tüm kazanımları destekleyen şarkı sayısının hesaplanmasının ardından veriler tablolara yerleştirilmiştir. Bulgular bölümünde kazanımların geçiş sıklıklarının sayısal olarak tamamı tablolarla belirtilmişken, şarkılarda yer alan örnek ifadelerin tamamına yer verilmemiştir. Bunun yerine, şarkılarda tespit edilen, söz konusu kazanımı karşılayan ifadelerden örnekler rastgele seçilerek tabloların altında sunulmuştur.

Çalışmada MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan her bir kazanım bir madde olarak kabul edilmiştir. Her bir şarkı her bir kazanım için ayrı ayrı incelenmiştir. Yer alan kazanım, 1 yer almayan kazanım, 0 olarak değerlendirilmiştir. Her bir şarkı için kazanımlardan elde edilen puanlar toplanmıştır. TRT Çocuk şarkıları, oluşturulan değerlendirme formu aracılığıyla değerlendirildikten sonra elde edilen verilerin Excel programı kullanılarak frekans ve yüzde hesaplaması yapılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda her bir şarkının hangi gelişim alanından kaç kazanımı desteklediği tablolaştırılmıştır. Beş kazanım alanı için beş ayrı tablo oluşturulmuştur. Her bir tabloda hangi kazanımın kaç ifadeyle desteklediği ve o kazanım grubu içerisinde yüzde kaçlık bir dilimi oluşturduğu belirtilmiştir. Çalışmanın sonunda oluşturulan tabloda tüm kazanımların destekledikleri toplam kazanım sayısı ve tüm kazanım alanları içerisinde yüzde kaçlık bir dilimi karşılıyor oldukları tablolaştırılarak sunulmuştur.

3. Bulgular

Bu bölümde TRT Çocuk şarkıları üzerine yapılan kazanım incelemesi sonucunda elde edilen bulgulara sunulmuştur.

Tablo-3: Bilişsel Gelişim Kazanımlarını Destekleyen Şarkı Sayısı ve Yüzdeler Dağılımı

Kazanım	f	%	Kazanım	f	%
Kazanım 1	37	14,62	Kazanım 12	2	0,79
Kazanım 2	9	3,56	Kazanım 13	1	0,40
Kazanım 3	17	6,72	Kazanım 14	-	-
Kazanım 4	15	5,93	Kazanım 15	2	0,79
Kazanım 5	42	16,60	Kazanım 16	3	1,19
Kazanım 6	16	6,32	Kazanım 17	27	10,67
Kazanım 7	21	8,30	Kazanım 18	13	5,14
Kazanım 8	21	8,30	Kazanım 19	7	2,77

Kazanım 9	3	1,19	Kazanım 20	-	-
Kazanım 10	14	5,53	Kazanım 21	-	-
Kazanım 11	3	1,19			
		<i>f</i>			<i>%</i>
Toplam	253				100,00

Tablo 3 incelendiğinde bilişsel gelişim kazanımlarını destekleyen toplam 253 ifadeye rastlandığı görülür. Bilişsel gelişim alanında en çok desteklenen kazanımlar sırasıyla “Kazanım 5” (f=42), “Kazanım 1” (f=37) ve “Kazanım 17” (f=27)’dir. “Kazanım 14”, “Kazanım 20” ve “Kazanım 21”i ise destekleyen hiçbir ifadeye rastlanmamıştır. Bilişsel gelişim alanında en yüksek yüzdeye sahip kazanımın TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkıdan 42 şarkıyı desteklemesiyle “Kazanım 5” (Nesne veya varlıkları gözlemler) olduğu görülmektedir. Örneğin, Benim Hikayem şarkısında betimlenmiş bir gözlem ifadesi görülür:

“Gökyüzünde güneş/ Sımsıcak bakarmış” (Benim Hikayem şarkısı)

Başka bir örneğe Yaralı Kuş şarkısında rastlamaktayız:

“Kartal kanatlanıyor / Kumru yuva yapıyor” (Yaralı Kuş şarkısı)

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 5”in ardından en fazla desteklenen kazanımın 37 şarkıda desteklenen “Kazanım 1” (Nesne/durum/olaya dikkatini verir) olduğu görülmektedir. TRT Çocuk kanalı şarkılarının birçoğunda dikkati şarkıya yönlendirecek ifadeler yer almaktadır. Bu kazanımın bir örneği Çiçek Bahçesi şarkısında yer almaktadır:

“Bak ne güzel açıyor / Sarı beyaz papatya” (Çiçek Bahçesi şarkısı).

Bilişsel gelişim alanında en fazla desteklenen üçüncü kazanımın, “Kazanım 17” (Neden-sonuç ilişkisi kurar) olduğu görülmektedir. Bu kazanım TRT Çocuk kanalında yer alan 27 şarkıda desteklenmiştir. “Kazanım 17”yi destekleyen bir örneğe Güçlü Kaleler şarkısında rastlanmaktadır:

“Önümüzde engel yoksa / Ülkeyi dümdüz gezeriz biz” (Güçlü Kaleler şarkısı).

Başka bir şarkıda yer alan ifadede de neden- sonuç ilişkisi görülür:

“Çok önemliydi araba / Emanetti kuzucuğa” (Emanet şarkısı).

Bilişsel gelişim alanında en fazla desteklenen kazanımlardan olan “Kazanım 7” (Nesne veya varlıkları özelliklerine göre gruplar) ve “Kazanım 8” (Nesne veya varlıkların özelliklerini karşılaştırır)’in 21 şarkıda desteklendiği görülmektedir. “Kazanım 7”yi destekleyen bir örneğe Güçlü Kaleler şarkısında rastlanır:

“Uzak yolları gözleyen, iki güçlü kaleyiz biz” (Güçlü Kaleler şarkısı)

Bu şarkının sözlerinde kalelerin güçlü olma özellikleriyle gruplandırıldığı görülür. “Kazanım 7”yi ve 8’i destekleyen ifade örneklerine Hızlı- Yavaş şarkısında da rastlanır:

“Araba hızlıdır, bisiklet yavaş / Tavşan hızlıdır, kaplumbağa yavaş” (Hızlı- Yavaş şarkısı).

Şarkıda hızlarıyla nesne ve canlılar hem gruplandırılmış hem de karşılaştırılmıştır.

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 3” (Algıladıklarını hatırlar)’ün 17 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Yağmur şarkısında yer alan ifadelerde algılananların hatırlanmasıyla ilgili örneğe rastlanır:

“Yağmur yağsa da / Rüzgâr esse de

Sonunda güneş çıkar / Gök parlar bilirim” (Yağmur şarkısı).

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 6” (Nesne veya varlıkları özelliklerine göre eşleştirir)’nin 16 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Örneğin, Gündüz- Gece şarkısında nesne ve varlıkların özelliklerine göre eşleştirildiği örneklere rastlanır:

“Gündüz mü? Gece mi? / Gökte güneş görünür?

Gündüz mü? Gece mi? / Yıldızlar görünür?

Gündüz mü? Gece mi? / Baykuş ağaçtan bakar?

Gündüz mü? Gece mi? / Kırdan kelebek uçar?” (Gündüz- Gece şarkısı)

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 4” (Nesneleri sayar)’ün 15 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Minik piyonlar şarkısında yer alan ifadelerde, nesnelere sayar, kazanımını destekleyen ifade örnekleri yer alır:

*“Düz bir adım öne / Gideriz biz bir adım öne
İlk kez evden çıkarken de / İstersek iki adım ileriye*

...

Sekiz çalışkan piyonuz / Ülkenin sekiz ikizi gibi” (Minik Piyonlar şarkısı).

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 10” (Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular)’un 14 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Uçan Atlar şarkısında satranç tahtasında atların konumuyla ilgili yönerge örneklerine rastlanır:

*“İki düz, sonra yana döneriz / Bizler üç adam gücündeyiz
Hareketimiz L harfine benzer / Zıp zıp ilerleriz” (Uçan Atlar şarkısı).*

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 18” (Zamanla ilgili kavramları açıklar)’in 13 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Elini Yıka şarkısında yer alan ifadeler bu kazanıma örnektir:

*“En az yarım dakika / Elini yıka” (Elini Yıka şarkısı).
Zamanla ilgili bir başka örneğe Yaralı Kuş şarkısında rastlamaktayız:
“Ağustos ve eylülde / Güneye göç ederek
Şubat ve mart olunca / Tekrar geri dönerek” (Yaralı Kuş şarkısı).*

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 2” (Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur)’nin 9 şarkıda desteklendiği görülmektedir. Sürpriz şarkısında yer alan ifadeler muhatabı tahminde bulunmaya yönlendirmektedir:

*“Sürpriz, sürpriz! / Ben yaptım nasıl buldun?
Sürpriz, sürpriz! / Bunu bekliyor muydun?” (Sürpriz şarkısı).
Başka bir örneğe Hepimizin şarkısında rastlanır:
“Dereler kimin evidir?
Ördeklerin mi? / Balıkların mı?
Patikalar kimin yoludur?
Geyiklerin mi? / Keçilerin mi?” (Hepimizin şarkısı).*

Bilişsel gelişim alanında 19 (Problem durumlarına çözüm üretir)’uncu kazanımın 7 şarkıda desteklendiği görülmektedir. “Kazanım 19”u destekleyen bir örneğe Arkandan Ağlar şarkısında rastlanır:

*“İyi sıyr, sil süpür / Ye bitir hadi götür
Yazık çöpe gitmesin, kalanlar” (Arkandan Ağlar şarkısı).*

Şarkının sözleriyle yemeklerin çöpe gitmesi problemine “iyi sıyr, sil süpür” şeklinde bir çözüm sunulmuştur. Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 9” (Nesne veya varlıkları özelliklerine göre sıralar), “Kazanım 11” (Nesneleri ölçer) ve “Kazanım 16” (Nesneleri kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapar)’ın 3’er şarkıda desteklendiği görülmektedir. “Kazanım 9” örneğine Doğru- Yanlış şarkısında rastlanır:

*“Yanlış oldu / Şimdi doğru
Yanlış duruş / Doğru duruş” (Doğru- Yanlış şarkısı).*

Şarkıda nesne ve varlıkların doğru ve yanlış özelliklerine göre sıralandığı görülür. “Kazanım 11” örneğine nesnelere uzak ve yakın olmasına göre ölçerek sınıflandıran Uzak- Yakın şarkısında rastlanır:

*“Uçurtma uzak, salıncak yakın
Dağlar uzak, ırmak yakın” (Uzak- Yakın Şarkısı)*

“Kazanım 16” örneğine Beş Taş şarkısında rastlanır:

“1-2-3-4-5 / Bulalım mı beş taş?” (Beş Taş şarkısı)

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 12” (Geometrik şekilleri tanıy) ve “Kazanım 15” (Parça-bütün ilişkisini kavrar)’ın 2’şer şarkıda desteklendiği görülmektedir. “Kazanım 12” örneği Şekiller şarkısında yer alır:

“Bir oyun oynayalım / İçinde üçgen olsun

Kenarları eşitse / Eş kenar üçgen olsun” (Şekiller şarkısı).

“Kazanım 15”in örneğine ise Mevsimler şarkısında rastlanır:

“İşte böyledir mevsimler

Sonbaharda yağmur / Kış olunca kar

Sonra gelir ilkbahar / Yaz gelir güneş parlar” (Mevsimler şarkısı).

Şarkıda yer alan cümlelerde mevsimler kapsamında dört mevsim sıralanarak parça- bütün ilişkisi kurulmuştur. Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 13” (Günlük yaşamda kullanılan sembollerini tanıy)’ın yalnızca bir şarkıda desteklendiği görülmektedir. Bu örneğe günlük yaşamdaki trafik sembollerinin yer aldığı Trafik Kuralları şarkısında rastlanır:

“Bütün yaya geçitleri bizim / Dikkatli yürüyelim

Kırmızı yandı durduk / Sarıda hazır olduk

Yeşil ışık yanınca / Hemen yola koyulduk” (Trafik Kuralları şarkısı).

Bilişsel gelişim alanında “Kazanım 14” (Nesnelerle örüntü oluşturur), “Kazanım 20” (Nesne/sembollerle grafik hazırlar) ve “Kazanım 21” (Atatürk’ü tanıy ve Türk toplumu için önemini açıklar)’ı destekleyen herhangi bir şarkıya rastlanmamıştır.

Tablo-4: Dil Gelişimi Kazanımlarını Destekleyen Şarkı Sayısı ve Yüzdeleri Dağılımı

Kazanım	f	%	Kazanım	f	%
Kazanım 1	67	11,30	Kazanım 7	65	10,96
Kazanım 2	65	10,96	Kazanım 8	65	10,96
Kazanım 3	65	10,96	Kazanım 9	64	10,79
Kazanım 4	65	10,96	Kazanım 10	5	0,84
Kazanım 5	65	10,96	Kazanım 11	1	0,17
Kazanım 6	65	10,96	Kazanım 12	1	0,17
	f			%	
Toplam	593			100,00	

Tablo 4 incelendiğinde dil gelişim kazanımlarını destekleyen toplam 593 ifadenin tespit edildiği görülür. Dil gelişim alanında en çok desteklenen “Kazanım 1” (f=67)’dir. Bunu 65 tekrarla “Kazanım 2”, “Kazanım 3”, “Kazanım 4”, “Kazanım 5”, “Kazanım 6”, “Kazanım 7” ve “Kazanım 8” izlemektedir. “Kazanım 11” ve “Kazanım 12”yi destekleyen yalnızca birer şarkı örneği olduğu görülmektedir. Dil gelişimi alanında yer alan kazanımlar incelendiğinde en yüksek yüzdeye sahip kazanımın TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkının 67’sini desteklemesiyle “Kazanım 1” (Sesleri ayırt eder) olduğu görülmektedir. Şarkılarda yer alan birçok farklı ses ve melodi bu kazanıma destek sunmaktadır. “Kazanım 1”in ardından dil gelişimi alanında en çok desteklenen kazanımlar, 68 şarkının 65’ini destekleyen, “Kazanım 2” (Sesini uygun kullanır), “Kazanım 3” (Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar), “Kazanım 4” (Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır), “Kazanım 5” (Dili iletişim amacıyla kullanır), “Kazanım 6” (Sözcük dağarcığını geliştirir), “Kazanım 7” (Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar) ve “Kazanım 8” (Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder)’dir. Şarkılarda yer alan birçok melodi ve sözcük grubunun bu kazanımlara destek sunduğu görülmüştür. Dil gelişimi alanında en çok desteklenen bir diğer kazanım, 64 şarkıda desteklenen “Kazanım 9” (Ses bilgisi farkındalığı gösterir)’dur. Bu kazanımın da şarkılarda yer alan melodi unsurlarıyla desteklendiği görülmüştür. Bir başka kazanım olan “Kazanım 10” (Görsel materyalleri okur) 5 şarkıda desteklenmektedir. Bu kazanımın örneğine trafik kuralları ve işaretlerine dair sözlerin yer aldığı Trafik Kuralları şarkısında rastlanmaktadır:

“Trafikte kurallar / Çok önemli çocuklar

Bütün yaya geçitleri bizim / Dikkatli yürüyelim” (Trafik Kuralları şarkısı).

“Kazanım 11” (Okuma farkındalığı gösterir) ve “Kazanım 12” (Yazı farkındalığı gösterir)’yi destekleyen bir şarkı bulunmaktadır. Bu kazanımların örneğine Not Tut şarkısında rastlanmıştır:

*“Not tut unutma hiçbir şeyi / Not tut hatırla her şeyi
Eğer kalemin varsa / Bir de defterin
Yaz gerekli şeyleri / Unutma hiçbir şeyi” (Not Tut şarkısı).”*

TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkı incelendiğinde, dil gelişim alanında yer alan bütün kazanımları destekleyen şarkı örneklerinin yer aldığı görülür.

Tablo-5: Sosyal ve Duygusal Gelişim Kazanımlarını Destekleyen Şarkı Sayısı ve Yüzdeler Dağılımı

Kazanım	f	%	Kazanım	f	%
Kazanım 1	9	5,20	Kazanım 10	10	5,78
Kazanım 2	4	2,31	Kazanım 11	-	-
Kazanım 3	36	20,81	Kazanım 12	4	2,31
Kazanım 4	18	10,40	Kazanım 13	12	6,94
Kazanım 5	23	13,29	Kazanım 14	-	-
Kazanım 6	5	2,89	Kazanım 15	15	8,67
Kazanım 7	26	15,03	Kazanım 16	4	2,31
Kazanım 8	3	1,73	Kazanım 17	1	0,58
Kazanım 9	3	1,73			
		f			%
Toplam		173			100,00

Tablo 5 incelendiğinde sosyal ve duygusal gelişim kazanımlarını destekleyen toplam 173 ifadeye rastlandığı görülmektedir. Sosyal ve duygusal gelişim alanında en çok desteklenen kazanımlar sırasıyla, “Kazanım 3” (f=36), “Kazanım 7” (f=26) ve “Kazanım 5” (f=23)’tir. “Kazanım 11” ve “Kazanım 14”ü destekleyen hiçbir ifadeye rastlanmamıştır. Sosyal ve duygusal gelişim alanında yer alan kazanımlar incelendiğinde en yüksek yüzdeye sahip kazanımın TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkının 36’sını desteklemesiyle “Kazanım 3” (Kendini yaratıcı yollarla ifade eder) olduğu görülmektedir. Bu kazanımı destekleyen örnek ifadeler şu şarkılarda rastlanmıştır:

*“Rüzgâr çıksa uçacaktım” (Canım Annem şarkısı).
“Sen bizim güneşimizsin” (Öğretmenim şarkısı).
“Baldan tatlı minik bal ayısı” (Bal şarkısı).
“Farklı olsa da boylarımız, huylarımız, zevklerimiz
Budur en büyük hazinemiz” (Hep Beraber şarkısı).*

Sosyal ve duygusal gelişim alanında en fazla desteklenen ikinci kazanımın 26 şarkıda desteklenen, “Kazanım 7” (Bir işi veya görevi başarmak için kendini güdüler) olduğu görülmektedir. Bu kazanımın örneğine Karınca şarkısında rastlanmaktadır:

*“Yapılacak bir iş varsa eğer / Söyleyin hemen çalışmaya hazırım
Ben çok çalışkan bir karıncayım” (Karınca şarkısı).
Bir başka örnek Yeter Ki İşte şarkısında görülmektedir:
“Yeter ki iste / İşte o zaman yaparsın sen de
Kolay ya da zor / Sen azimli ol
Kararlı sabırlı vazgeçme dene / Yapabilirim de
İnan sen de / Başarmak için vazgeçme
Yeter ki iste” (Yeter Ki İşte şarkısı).*

“Kazanım 5” (Bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir)’i destekleyen 23 şarkıya rastlanmıştır. Olumlu duygu gösterimi örneği Bizim Köyümüz şarkısında görülmektedir:

“Çok güzelsin köyümüz / Lıkır lıkır akar suyumuz

Bereketli topraklarımız / Hep yemyeşil otlaklarımız” (Bizim Köyümüz şarkısı).

Bir başka şarkıda olumsuz duygu gösterimi görülmektedir:

“Sofraya bir hüznün çöktü / Mercimeğin yüzü düştü” (Arkandan Ağlar şarkısı).

“Kazanım 4” (Bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar)’ü destekleyen 18 şarkıya rastlanmıştır. Bu kazanımın örneğini şu şarkıda görülmektedir:

“Bir taşa çarptı düştü yere / Korktu kapandı evine” (Korkum Geçti şarkısı).

Bir başka örneğe Pasaklı Kukuli şarkısında rastlanmaktadır:

“Temizlik güzeldir / Mutlu eder herkesi

Pasaklı olup da / Üzmeyin annenizi” (Pasaklı Kukuli şarkısı).

Sosyal ve duygusal gelişim alanında “Kazanım 15” (Kendine güvenir)’i destekleyen 15 şarkının yer aldığı görülmektedir. Karınca şarkısında kendine güvenme ifadesine rastlanır:

“Ben çalışkan bir karıncayım” (Karınca şarkısı).

“Kazanım 13” (Estetik değerleri korur) ’ü destekleyen 12 şarkı olduğu görülmektedir. Kazanımı destekleyen bir örneğe Çiçek Bahçesi şarkısında rastlanır:

“Dalda çiçek açıyor / Mor ve beyaz akasya

Çiçek bahçesi olsun / Bahçemiz çiçek dolsun

Çiçek gibi açalım / Görenler mutlu olsun” (Çiçek Bahçesi şarkısı).

“Kazanım 10” (Sorumluluklarını yerine getirir)’a 10 şarkıda rastlanmaktadır. Bu örneklerden biri, Düzenli Ol şarkısında yer almaktadır:

“Düzenli ol her zaman / Darmadağın olmasın odan” (Düzenli Ol şarkısı).

“Kazanım 1” (Kendisine ait özellikleri tanıtır)’i destekleyen örneklere 9 şarkıda rastlanmaktadır. “Kazanım 1”i destekleyen örnekler şu şarkılarda görülür:

“Öğrenmeyi çok seven / Ben yani küçük öğretmen” (Küçük Öğretmen şarkısı).

“Yağmuru çok severim” (Yağmur şarkısı).

“Kazanım 6” (Kendisinin ve başkalarının haklarını korur)’ı destekleyen 5 şarkıya rastlanmaktadır. Kazanımı destekleyen örnek Mevsimler şarkısında görülmektedir:

“Aylar kış uykusuna yatıyor / Bak nasıl da uyuyor

Sakın rahatsız etmeyin / Şarkıyı usulca söyleyin” (Mevsimler şarkısı).

Sosyal ve duygusal gelişim alanında “Kazanım 2” (Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır), “Kazanım 12” (Değişik ortamlardaki kurallara uyar) ve “Kazanım 16” (Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar)’ın 4 şarkıda desteklendiği görülmektedir. “Kazanım 2” örneğine Hep Beraber şarkısında rastlanmaktadır:

“Farklı olsa da boylarımız, huylarımız, zevklerimiz

Birlikte güçlü bir aileyiz” (Birlikte şarkısı).

“Kazanım 12” örneğine Bayram şarkısında rastlanmıştır:

“Bayram günü herkes mutlu / Erkenden kalkıp giyiniriz

Büyüklerin elinden öperiz / Sevdiklerimize gideriz” (Bayram şarkısı).

“Kazanım 16” örneğini Birlikte şarkısında görülmektedir:

“Herkes farklı / Herkes bir

Kültür farklı / Dostluk bir” (Birlikte şarkısı).

“Kazanım 8” (Farklılıklara saygı gösterir) ve “Kazanım 9” (Farklı kültürel özellikleri açıklar)’u destekleyen 3 şarkı olduğu görülmektedir. “Kazanım 8” örneğine Hep Beraber şarkısında rastlanır:

"Farklı olsa da boylarımız, huylarımız, zevklerimiz

Budur en büyük hazinemiz" (Hep Beraber şarkısı).

"Kazanım 9"u destekleyen örneklere Silifke'nin Yoğurdu ve Horon şarkılarında yer alan kültürel unsurlarla rastlanmıştır. "Kazanım 17" (Başkalarıyla sorunlarını çözer)'yi destekleyen yalnızca bir şarkı olduğu görülmektedir. Bu örneğe İki Sene şarkısında rastlanmaktadır:

"Gelmedin iki yıldır / Bilmem şu an nasıldır

Bekliyorum iki sene / Sıkıldım artık gelsene" (İki Sene şarkısı).

Sosyal ve duygusal gelişim alanında yer alan kazanımlar incelendiğinde TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkının hiçbirinde "Kazanım 11" (Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır) ve "Kazanım 14" (Sanat eserlerinin değerini fark eder)'ü destekleyen örnek ifadelerle rastlanmamıştır.

Tablo-6: Motor Gelişim Kazanımlarını Destekleyen Şarkı Sayısı ve Yüzdeler Dağılımı

Kazanım	f	%	Kazanım	f	%
Kazanım 1	30	20,13	Kazanım 4	17	11,41
Kazanım 2	17	11,41	Kazanım 5	68	45,64
Kazanım 3	17	11,41			
		f			%
Toplam	149			100,00	

Tablo 6 incelendiğinde motor gelişim kazanımlarını destekleyen 149 ifadeye rastlandığı görülür. Motor gelişim alanında en çok desteklenen kazanımlar sırasıyla "Kazanım 5" (f=68), "Kazanım 1" (f=30) ve "Kazanım 2", "Kazanım 3", "Kazanım 4" (f=17)'tür. TRT Çocuk şarkılarının tamamının motor gelişim alanında "Kazanım 5" (Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder)'i desteklediği görülmektedir. Kazanım 5'in ardından en fazla desteklenen kazanımın 30 şarkıda desteklenen "Kazanım 1" (Yer değiştirme hareketleri yapar) olduğu görülmektedir. Kazanım 1 örneğine şu şarkıda rastlanmıştır:

"Ben ilk adımımı atarken de / Büyüyüp yürüyüp koşarken de

Yanımdaydın hep canım annem" (Canım Annem şarkısı).

"Kazanım 2" (Denge hareketleri yapar), "Kazanım 3" (Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar) ve "Kazanım 4" (Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar)'ü destekleyen 17 şarkı olduğu görülmektedir. "Kazanım 2" örneğine Tek- Çift şarkısında rastlanmaktadır:

"Tek tek tek topladık / Çift çift çift hopladık" (Tek- Çift şarkısı).

"Kazanım 3" örneğini şu şarkıda görülmektedir:

"Hafif- ağır / Hadi birlikte tartalım

Hafif-ağır / Hafifi sen kaldır" (Ağır- hafif şarkısı).

"Kazanım 4" örneği Komşu şarkısında görülmektedir:

"Komşu gelince eve / Yapılır hemen kahve

Biraz kahve biraz da su / Çok güzel oldu doğrusu" (Komşu şarkısı).

Tablo 6 incelendiğinde motor gelişim alanında yer alan kazanımların tamamını destekleyen şarkı örneklerinin bulunduğu görülmüştür.

Tablo-7: TRT Çocuk Şarkılarının Öz Bakım Gelişim Kazanımı Destekleyen Şarkı Sayısı ve Yüzdeler Dağılımı

Kazanım	f	%	Kazanım	f	%
Kazanım 1	3	7,69	Kazanım 5	1	2,56
Kazanım 2	4	10,26	Kazanım 6	8	20,51
Kazanım 3	9	23,08	Kazanım 7	5	12,82
Kazanım 4	4	10,26	Kazanım 8	5	12,82
		f			%
Toplam	39			100,00	

Tablo 7 incelendiğinde öz bakım kazanımlarını destekleyen toplam 39 ifadeye rastlandığı görülür. Öz bakım alanında en çok desteklenen kazanımlar sırasıyla "Kazanım 3" (f=9), "Kazanım 6" (f=8) ve

“Kazanım 7”, “Kazanım 8” (f=5)’dir. En az örneği görülen kazanım ise “Kazanım 5” (f=1)’tir. En fazla desteklenen kazanımın, “Kazanım 3” (Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar) olduğunu görmekteyiz. Bu kazanım 9 şarkıda desteklenmiştir. Bu örneklerden biri şu şarkıda görülmektedir:

“Düzenli ol her zaman / Darmadağın olmasın odan

Topla, topla oyuncakları / Topla, topla giysileri

Topla, topla kitapları” (Düzenli Ol şarkısı).

“Kazanım 3”ün ardından en fazla desteklenen öz- bakım kazanımı, “Kazanım 8” (Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır)’dir. Bu kazanım örneğine Mutlu Başla Sabaha şarkısında rastlanmıştır:

“Al çatalı sür ekmeğe / Mutlu başla sabaha

Zeytin peynir reçel ekme / Faydalıdır kahvaltı etmek” (Mutlu Başla Sabaha şarkısı).

“Kazanım 7” (Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur) ve “Kazanım 8” (Sağlığı ile ilgili önlemler alır)’i destekleyen 5 şarkı olduğu görülmektedir. “Kazanım 7” örneğine şu şarkıda rastlanmıştır:

“Yağmur yağsa da / Rüzgâr esse de

Açar şemsiyemi yürürüm” (Yağmur şarkısı).

“Kazanım 8” örneğine ise şu şarkıda rastlanmaktadır:

“Ellerin kirlenince / Koş hemen lavaboya

Köpük köpük sabunla / Mikropları kovala

En az yarım dakika / Elini yıka” (Elini Yıka şarkısı).

“Kazanım 2” (Giyinme ile ilgili işleri yapar) ve “Kazanım 4” (Yeterli ve dengeli beslenir)’ü destekleyen 4 şarkı olduğu görülmektedir. “Kazanım 2” örneğine Kar Yağıyor şarkısında rastlanmıştır:

“Kukuliye bakın hele / Kalkmış sabahın köründe

Takmış atkı, giymiş bere / Çoktan hazırlanmış bile” (Kar Yağıyor şarkısı).

“Kazanım 4” örneğine ise şu şarkıda rastlanmaktadır:

“Zeytin peynir reçel ekme / Faydalıdır kahvaltı etmek

Kahvaltı, kahvaltı / Hadi bir lokma daha

Al çatalı sür ekmeğe / Mutlu başla sabaha” (Mutlu Başla Sabaha şarkısı).

“Kazanım 1” (Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular) örneğine 3 şarkıda rastlanmaktadır. Bu örneklerden biri şu şarkıda görülür:

“Boyalı eller kirli / Yıkadım bir güzel temiz” (Kirli Temiz şarkısı).

Öz bakım alanında “Kazanım 5” (Dinlenmenin önemini açıklar)’ı destekleyen bir şarkıya rastlanmıştır. Bu şarkıda kazanımla ilgili yer alan örnek ifade şöyledir:

“İşte geldi sonbahar / Dökülüyor yapraklar

Sanma sakın hastalar / Mışıl mışıl uyuyorlar

...

Ayılar kış uykusuna yatıyor / Bak nasıl da uyuyor

Sakın rahatsız etmeyin / Şarkıyı usulca söyleyin” (Mevsimler şarkısı).

Tablo 7 incelendiğinde öz bakım becerileri alanındaki tüm kazanımları destekleyen şarkı örneklerine rastlanmıştır.

İncelenen 68 TRT Çocuk şarkısında, bilişsel gelişim alanında yer alan “Kazanım 14” (Nesnelerle örüntü oluşturur), “Kazanım 20” (Nesne/sembollerle grafik hazırlar) ve “Kazanım 21” (Atatürk’ü tanır ve Türk toplumu için önemini açıklar); sosyal ve duygusal gelişim alanında yer alan “Kazanım 11” (Atatürk ile

ilgili etkinliklerde sorumluluk alır) ve “Kazanım 14” (Sanat eserlerinin değerini fark eder)’ü destekleyen örnek ifadelerle rastlanmamıştır. Bu 5 kazanımın dışında tüm kazanımları destekleyen örnek ifadelerin TRT Çocuk kanalında yer alan 68 şarkıda bulunduğu görülmüştür.

Tablo-8: TRT Çocuk Şarkılarının Desteklediği Kazanımların Sıklığı ve Yüzdeleri Dağılımları Göre Dağılımları

Gelişim Alanları	f	%
Bilişsel Gelişim	253	20,96
Dil Gelişimi	593	49,13
Sosyal ve Duygusal Gelişim	173	14,33
Motor Gelişim	149	12,34
Öz Bakım Becerisi	39	3,23
Toplam	1207	100,00

Tablo 8 incelendiğinde, incelenen 68 TRT Çocuk şarkısının en fazla desteklediği gelişim alanının dil gelişimi (f= 593, %49,13) olduğunu görmekteyiz. Dil gelişimini sırasıyla, bilişsel gelişim (f= 253, %20,96), sosyal ve duygusal gelişim (f= 173, %14,33), motor gelişim (f= 149, %12,34) ve öz bakım becerisi (f= 39, %3,23) izlemektedir.

İncelenen 68 şarkı değerlendirildiğinde, dil gelişimi alanında yer alan kazanımları destekleyen 593 örneğe rastlanırken bilişsel gelişim alanını destekleyen 253, sosyal ve duygusal gelişim alanını destekleyen 173, motor gelişim alanını destekleyen 149 ve öz bakım becerisi alanını destekleyen 39 örneğe rastlanmıştır. Çalışma sonucunda incelenen şarkılarda kazanımları destekleyen toplamda 1207 örneğe rastlanmıştır.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, TRT Çocuk şarkılarının, MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kapsamında incelenmesiyle elde edilen sonuçlar tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

TRT Çocuk şarkılarında, MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kazanımlarını destekleyen çok sayıda ifadenin yer aldığı, yapılan çalışma sonucunda görülmüştür. Dil gelişimi alanında yer alan kazanımları destekleyen 593 örneğe rastlanırken bilişsel gelişim alanını destekleyen 253, sosyal ve duygusal gelişim alanını destekleyen 173, motor gelişim alanını destekleyen 149 ve öz bakım becerisi alanını destekleyen 39 örneğe rastlanmıştır. İncelenen 68 çocuk şarkısında toplamda okul öncesi eğitim programı kazanımlarını destekleyen 1207 öğeye rastlanmıştır. Bu alanda yapılan bir diğer araştırmaya bakıldığında, Alak ve Alabay (2017)’in Pamuk Şekerim kitaplarını inceledikleri çalışmada toplamda 854 kazanım tespit ettikleri görülmüştür. TRT Çocuk şarkılarında tespit edilen kazanım sayısının Pamuk Şekerim kitaplarında tespit edilen kazanım sayısından fazla olduğu saptanmıştır. Zelyurt ve Osmanoğlu (2022)’nin El Ele Okul Öncesi kitaplarını inceledikleri çalışmada toplamda 271 kazanım tespit ettikleri görülmüştür. Çocuk şarkılarında tespit edilen kazanım sayısının El Ele Okul öncesi kitaplarında tespit edilen kazanım sayısından fazla olduğu saptanmıştır. MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kazanımlarını geçiş sıklığı açısından inceleyen başka bir çalışmaya rastlanmadığından, bu çalışmanın farklı araştırmalarla karşılaştırılması mümkün olmamıştır.

Bu çalışmanın bir diğer bulgusu, incelenen 68 çocuk şarkısının en fazla desteklediği gelişim alanının dil gelişimi (%49,13) olduğunu göstermektedir. Şarkıların, çoğunlukla sözel ve işitsel ifade becerilerini destekleyen ses unsurlarından oluşuyor olmasının dil gelişim alanının diğer gelişim alanlarından daha fazla destekleniyor olmasına neden olabileceği düşünülebilir. Çocukların bir şarkıyı ilgi ve beğeniyle dinlemelerinin başında şarkının hareketli ve ilgi çekici olması, şarkının melodisi ve sözlerini güzel bulmalarıdır (Taşal ve Vural, 2011). Ebeveynler ve öğretmenler de çocuklara dinletecekleri şarkıları seçerken en fazla dikkat ettikleri özelliklerin başında şarkının hareketli ve ilgi çekici olması, şarkının melodisinin güzel bulmaları gelmektedir (Yurtkulu vd., 2022). Şarkılarda, melodi ve ritmin yardımıyla sözler düz metinlere göre daha kolay akılda kalmaktadır (Göher, 2008). Bu faktörlerin, çocuk şarkılarında dil gelişimi kazanımlarını destekleyecek unsurlara dikkat edilmesinde etkili olduğu düşünülebilir. Alanda yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde şarkıların dil gelişimini yüksek düzeyde destekliyor olduğu yönünde bulgulara rastlanmıştır (Girgin, 2015; Gonzalez, 2016; İmseytoğlu ve Yıldız, 2012; Mizener, 2008; Rieb, 2018; Stokes, 2008; Tallal ve Gaab, 2006; Virtala ve Partenen, 2018). Şarkılar, çocuklarda dil becerilerinin alt yapısını oluşturmada ve dil gelişimini hızlandırmaktadır (Güneş, 2010). Çocuklar şarkı söylerken seslerini kullanmayı ve denetlemeyi öğrenirler (Yiğit, 2006). Böylelikle şarkılar aracılığıyla çocuklarda dil edinimini daha hızlı sağlar (Brandt vd., 2012). Literatürde yer alan bu bilgiler çalışmanın bulgusuyla paralellik gösterir.

Dil gelişimini sırasıyla, bilişsel gelişim (%20,96), sosyal ve duygusal gelişim (%14,33), motor gelişim (%12,34) ve öz bakım becerisi (%3,23) izlediği görülmüştür. Bu sonuçtan yola çıkıldığında şarkıların tüm gelişim alanlarını desteklediği fakat gelişim alanlarının dağılımlarının dengeli olmadığı görülür. Kandir ve Türkoğlu (2015)'nin MEB 2013 okul öncesi eğitim programını inceledikleri çalışmada MEB programının %33,33 oranında bilişsel gelişim, %26,98 oranında sosyal ve duygusal gelişim, %19,05 oranında dil gelişimi, %12,70 oranında özbakım gelişimi ve %7,94 oranında motor gelişimi desteklediği tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarının ise MEB 2013 okul öncesi eğitim programının kazanımlarının dağılım oranıyla örtüşmediği, bazı gelişim alanlarında oransal olarak büyük farklılıklar olduğu görülür. Literatür incelendiğinde, şarkıların, bilişsel gelişimi (Güneş, 2010; Tan, 2016; Supartini vd., 2020), sosyal- duygusal gelişimi, (Akkılıç, 2019; Arzu, 2019; Mullen, 2017; Özmenteş ve Bilen, 2005; Sökezoğlu, 2010) motor gelişimi, (Supartini vd., 2020; Temiz, 2011) ve özbakım gelişimini (Kirşehirli, 2011) desteklediğini öne süren çalışmalar olduğu görülmektedir. Literatürde yer alan çalışmalar, bu çalışmanın sonuçlarında olduğu gibi çocuk şarkılarının beş gelişim alanına da destek sunduğu bulgusuyla örtüşmektedir.

İncelenen TRT Çocuk şarkılarında, dil gelişimi, motor gelişim ve öz bakım gelişimi alanlarında yer alan tüm kazanımları destekleyen örnek ifadelerin yer aldığı görülmüştür. Bu durum çalışmanın olumlu ve istendik sonuçlarındandır. İncelenen şarkıların bilişsel gelişim alanında, "Kazanım 14" (Nesnelerle örüntü oluşturur), "Kazanım 20" (Nesne/sembollerle grafik hazırlar) ve "Kazanım 21" (Atatürk'ü tanıır ve Türk toplumu için önemini açıklar) dışında tüm kazanımları desteklediği görülmüştür. Diğer örnek ifadelerle rastlanamayan kazanımların sosyal- duygusal gelişim alanında yer alan, "Kazanım 11" (Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır) ve "Kazanım 14" (Sanat eserlerinin değerini fark eder) olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonucunda toplamda 5 kazanım dışında tüm kazanımların örneklerine rastlanmıştır. Bu 5 kazanımı destekleyen ifade örneklerine rastlanamamış olmasının şarkıların bir eksikliği olduğu düşünülebilir. Literatür incelendiğinde, bilişsel gelişim "Kazanım 14" (nesnelerle örüntü oluşturma) ve Atatürk'le ilişkili bilişsel gelişim "Kazanım 21" ve sosyal-duygusal gelişim "Kazanım 11" in şarkılarla çocuklara aktarılabilmesini öne süren çalışmalar olduğu görülmüştür (Bulut, 2017; Ersan ve İvrendi, 2016). Fakat, bilişsel gelişim "Kazanım 20" (Nesne/sembollerle grafik hazırlar) ve sosyal-duygusal gelişimin "Kazanım 14" in (Sanat eserlerinin değerini fark eder) şarkılarla desteklenebileceğini öne süren çalışma örneğine rastlanılamamıştır. Bu sonuçlardan yola çıkıldığında TRT Çocuk şarkılarının bilişsel gelişim "Kazanım 14", bilişsel gelişim "Kazanım 21" ve sosyal-duygusal gelişim "Kazanım 11" i destekleyecek unsurlara yer vermemiş olmasının, şarkıların bir eksikliği olabileceği düşünülebilir. Fakat bilişsel gelişim "Kazanım 20" ve sosyal-duygusal gelişim "Kazanım 14" ün şarkılarla desteklenebildiğini ortaya koyan herhangi bir çalışmanın bulunamamış olması bu iki kazanımın şarkılarla desteklenmesinin zor olabileceği yönünde bir düşünce oluşturmaktadır. Literatür incelendiğinde, bilişsel gelişim "Kazanım 20" (Nesne/sembollerle grafik hazırlar)'nin daha çok matematik, coğrafya ve fen alanında yer alan etkinlik unsurlarıyla desteklendiği (Bozkurt vd., 2020; Gezgin ve Kılıç, 2015; Öztürk vd., 2015), sosyal- duygusal gelişim "Kazanım 14" (Sanat eserlerinin değerini fark eder)'ün ise daha çok çocuk kitapları ve görsel sanat etkinlikleriyle (Düzyol vd., 2021; Karip, 2019; Kılınççı ve Beyhan, 2020; Mamur ve Köksal; 2016; Yurdakal, 2019) desteklendiği görülür.

Bu çalışmanın sonucunda, TRT Çocuk şarkılarında MEB 2013 Okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımları desteklediği, bu kazanımlardan en fazla desteklenen alanın dil gelişim alanı olduğu, dil gelişimini sırasıyla bilişsel gelişim, sosyal ve duygusal gelişim, motor gelişim ve öz bakım gelişiminin takip ettiği, bilişsel gelişim ve sosyal duygusal gelişim alanında yer alan toplamda beş kazanımı destekleyen örnek ifadelerin hiç yer almadığı görülmüştür.

TRT Çocuk şarkılarında tespit edilen kazanım sayısı, literatürde MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kazanımlarını geçiş sıklığı açısından inceleyen yalnızca iki çalışmanın mevcut olmasından dolayı, benzer çalışmalarla karşılaştırarak tartışılamamıştır. Çalışmada TRT Çocuk şarkılarının incelenmesinde MEB'in 2013 okul öncesi eğitim programı esas alındığından dolayı çalışma sonuçlarını MEB'in önceki yıllara yayınlamış olduğu eğitim programlarına genellemek mümkün olmayacaktır. Çalışmada MEB 2013 okul öncesi eğitim programı, TRT çocuk şarkıları kapsamında incelenmiş olduğundan dolayı, çalışmanın sonuçlarını tüm çocuk şarkılarına genellemek doğru olmayacaktır.

Bu çalışmanın sonucunda TRT Çocuk şarkılarının içeriklerinde barındırdıkları, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal, motor ve özbakım kazanımlarıyla, okul öncesi eğitim için zengin bir kaynak sunduğu görülmüştür. Bu nedenle ailelerin ve alanda çalışan eğitimcilerin çocuklarla uygulayacakları etkinliklerde TRT Çocuk şarkılarından destek almalarının faydalı olacağı söylenebilir. TRT Çocuk şarkılarının özellikle dil gelişimi alanında zengin bir kaynak sunduğu yapılan çalışma sonucunda görülmüştür. Bu nedenle

özellikle dil gelişim etkinliklerinde ve dil gelişimi alanında geriliği olan çocukların desteklenmesinde bu şarkılara başvurulmasının faydalı olacağı düşünülebilir. Gelecekte hazırlanacak olan TRT çocuk şarkıları için içerik hazırlayan çalışmacıların, şarkılarda yer verilen kazanımların daha dengeli dağılım göstermesine özen göstermesinin ve şarkılarda yer almayan kazanımlara dikkat edilmesinin, çocuk gelişimi ve eğitimi açısından faydalı sonuçları olacağı söylenebilir.

5. Kaynakça

- Alak, S. A., & Alabay, E. (2017). Pamuk şekerim i-ii kitaplarının meb okul öncesi eğitim programı (2013) açısından değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2229-2244.
- Arzu, G. Ö. K. İlköğretimde Ses Eğitimi ve Şarkı Söylemenin Kişilik ve Sosyalleşme Üzerine Etkisi. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 9(2), 262-273. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.691123>
- Atik, A., & Ebrin, Ö. (2015). Çizgi filmlerde sempatik şiddet olgusu: TRT çocuk televizyonu örneği. *Atatürk İletişim Dergisi*, (8), 99-114. <https://dergipark.org.tr/en/pub/atauniiletisim/issue/33518/373937>
- Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. <http://epicpolicy.org/publication/preschool-education>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative research journal*, 9(2), 27-40. s.27. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bozkurt, A., Şapul, Y., & Dizman, T. H. Ş. (2020). Türkiye ve Singapur okul öncesi eğitim programlarının matematik içeriklerinin karşılaştırılması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 444-468. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967202043235>
- Brandt, A., Gebrian, M., & Slevc, L. R. (2012). Music and early language acquisition. *Frontiers in psychology*, 3, 327. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00327>
- Bulut, D. (2017). Ortaokul müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarına ilişkin bir analiz. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 213-229. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59416/853270>
- Demiriz, S., & Dinçer, Ç. (2000). Okulöncesi dönem çocuklarının öz bakım becerilerinin annelerinin çalışıp çalışmama durumlarına göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(19). <https://dergipark.org.tr/en/pub/hunefd/issue/7819/102741>
- Düzyol, E., Gülüm, Z., Korkmaz, Ö., Ün, Ş. I., & YILDIRIM, G. (2021). 5-6 yaş resimli çocuk kitaplarındaki resim ve içerik öğelerinin MEB okul öncesi eğitim programı sosyal-duygusal alan kazanım ve göstergeler açısından incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 35(2), 249-273. <https://doi.org/10.24146/tk.907572>
- ERSAN, C., & İVRENDİ, A. (2016). Okul öncesi dönem çocukları için geliştirilen araştırma temelli matematik eğitim programlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 39-56. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59448/854031>
- Fidan, S. (2018). Çizgi dizilerde geleneksel müzik kullanımına uygulamalı halkbilimi penceresinden bir bakış. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 974-984. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.510128>
- Gezgin, D., & KILIÇ, D. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerinde tercih ettikleri kazanım ve yöntemlerin belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3). <https://doi.org/10.17860/efd.46048>
- Girgin, D. (2015). Müzik eğitimi bölümlerindeki çalgı eğitiminde öğretmen ve öğrenci perspektifinde beklentiler. *Education Sciences*, 10(3), 169-183. <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsaedu/issue/19841/212554>
- Gonzalez, A. L. (2016). Music and language development: Traits of nursery rhymes and their impact on children's language development. <https://digitalcommons.calpoly.edu/musp/75>
- Göher, F. (2008b), "Müziğin Yabancı Dil Eğitiminde Yeni Kelimelerin Bellemesine Katkısı: İlköğretim Dördüncü Sınıf ve Üniversite Öğrencileriyle Yapılan İki Çalışma", *Müzik ve Bellek Sempozyumu: I. Müzikoloji Günleri, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul*
- Gök Akkılıç, A. (2019). İlköğretimde ses eğitimi ve şarkı söylemenin kişilik ve sosyalleşme üzerine etkisi. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 9(2), 262-273. <https://hdl.handle.net/11421/23526>
- Göncü, İ. Ö. (2010). Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin temel sorunları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 355-362. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/49063/626025>
- Güneş, F. (2010). Ninnilerin çocukların dil ve zihinsel gelişimine etkisi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 2(3), 27-38.
- İmseytoğlu, D., & YILDIZ, S. (2012). Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde müzik terapi. *Florence Nightingale Journal of Nursing*, 20(2), 160-165. <https://dergipark.org.tr/en/pub/fnijn/issue/9007/112201>
- Kandır, A. & Türkoğlu, D. (2015). MEB 2013 okul öncesi eğitim programının müzikal becerilerin gelişimi yönünden değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3. Ulusal Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi (Uluslararası Katılımlı) (Kongre Kitabı),-. <https://dergipark.org.tr/en/pub/husbfd/issue/7893/103898>
- Kandır, A., & Alpan, U. Y. (2008). Okul öncesi dönemde sosyal-duygusal gelişime anne-baba davranışlarının etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 14(14), 33-38. <https://dergipark.org.tr/en/pub/spcd/issue/21109/227348>
- Karacan, E. (2000). Bebeklerde ve çocuklarda dil gelişimi. *Klinik Psikiyatri*, 3(4), 263-268.
- KARİP, F. (2019). İlkokul görsel sanatlar dersi kazanımlarının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(3), 1929-1948.

- <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/49273/629395>
- Kazu, İ. Y., & Yılmaz, M. (2018). Ülkemizdeki okul öncesi eğitimin bazı veriler açısından OECD ve AB üyesi ülkeleri ile karşılaştırılması. *Turkish Journal of Educational Studies*, 5(2), 64-75. <https://doi.org/10.33907/turkjes.404695>
- Kılınççı, E., & Beyhan, C. A. N. (2020). Resimli çocuk kitaplarındaki karakterlerin sosyal ve duygusal beceriler yönünden incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1216-1234.
- Kırşehirlî, M. (2011). Zihin engelli çocuklara özbakım becerilerinin şarkı yoluyla öğretilmesi (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). <https://doi.org/10.17679/inuefd.719309>
- Koçak, A., & Özgür, A. R. U. N. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/josc/issue/19013/200754>
- Kurt, E. (2014). TRT çocuk kanalının 4-6 yaş grubu öğrencilerinin dil gelişimine etkisi hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/654183>
- Lazdauskas, H. (1996). Music makes the school go'round. *Young Children*, 51(5), 22-23.
- Liao, M. Y., & Campbell, P. S. (2016). Teaching children's songs: a Taiwan-US comparison of approaches by kindergarten teachers. *Music Education Research*, 18(1), 20-38. <https://doi.org/10.1080/14613808.2015.1049256>
- Magnuson, K. A., Meyers, M. K., Ruhm, C. J., & Waldfogel, J. (2004). Inequality in preschool education and school readiness. *American educational research journal*, 41(1), 115-157. <http://www.jstor.org/stable/3699386>
- Mamur, N., & Köksal, N. (2016). Görsel sanatlar dersi öğretim programının sürdürülebilir kalkınma eğitimi bağlamında incelenmesi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 5(3), 732-747. <https://dergipark.org.tr/en/pub/buefad/issue/24921/263079>
- Martinet, A. (1998). İşlevsel Genel Dilbilim, (Çev. Berke Vardar). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Millington, N. T. (2011). Using songs effectively to teach English to young learners. *Language Education in Asia*, 2(1), 134-141. <http://dx.doi.org/10.5746/LEiA/11/V2/I1/A11/Millington>
- Mizener, C. P. (2008). Enhancing language skills through music. *General Music Today*, 21(2), 11-17. <https://doi.org/10.1177/1048371308316414>
- Mullen, G. (2017). More than words: Using nursery rhymes and songs to support domains of child development. *Journal of Childhood Studies*, 42-53. <https://doi.org/10.18357/jcs.v42i2.17841>
- Oktay, A. (2003). Okul öncesinde temel kavramlar, okul öncesi eğitimin amaçları ve temel ilkeleri-özel öğretim yöntemleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Onur, B. (1995). Gelişim psikolojisi. İmge Kitabevi, Ankara.
- Özmenteş, G., & Bilen, S. (2005). Dalcroze Eurhythmics öğretiminin müziksel beceriler, müzik dersine ilişkin tutumlar ve müzik yeteneğine ilişkin özgüven üzerindeki etkileri. 6(10), 87-102.
- Öztürk Dağabakan, F., & Dağabakan, D. (2007). Dil ve çocukta dil gelişim kuramları. *Milli Eğitim Dergisi*, 36(174), 155-161.
- Öztürk, Ö. G. M., Giren, S., Yıldırım, A. G. E., & Şimşek, A. G. Ü. (2015). Güncellenen okul öncesi eğitim programının coğrafya eğitimi açısından incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4). <https://doi.org/10.18026/cbusos.22851>
- Pagani, L., Larocque, D., Tremblay, R., & Lapointe, P. (2003). The impact of junior kindergarten on behaviour in elementary school children. *International journal of behavioral development*, 27(5), 423-427. doi:10.1080/01650250344000028
- Phillips, K. H. (1985). Training the child voice. *Music Educators Journal*, 72(4), 19-57. <https://doi.org/10.2307/3400517>
- Rieb, Courtney A., "The Impact of Music on Language Acquisition" (2018). Honors Capstones. 1205. <https://huskiecommons.lib.niu.edu/studentengagement-honorscapstones/1205>
- Saarni, C. (2001). Cognition, Context and Goals: Significant Components in Social-Emotional Effectiveness. *Social Development*, 10 (1), 125- 127
- Sığırtmaç, A. (2002). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9). <https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil/issue/4366/59716>
- Sinaga, F. S. H. S., Maestro, E., Winangsit, E., & Yensharti, Y. (2019). Learning and Singing: Thematic Children Songs in Kindergarten. In *Seventh International Conference on Languages and Arts (ICLA 2018)* (pp. 143-151). Atlantis Press. 10.2991/icla-18.2019.23
- Sökezoğlu, D. (2010). Ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimleri üzerine etkisi (Afyonkarahisar ili örneği). <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/363825>
- Stokes, J. (2008). The effects of music on language acquisition. *CELE J*, 16, 23-32.
- Stone P J, Dunphy D C, Marshall S S, DM Ogilvie (1966). The general inquirer: a computer approach to content analysis, the m.i.t. press, massachusetts. 63(spring), 241-256. <https://doi.org/10.1145/1461551.1461583>
- Supartini, T., Weismann, I. T. J., & Hengki, W. (2020). Development of learning methods through songs and movements to improve children's cognitive and psychomotor aspects. *European Journal of Educational Research*, 9(4), 1615-1633.
- Tallal, P., & Gaab, N. (2006). Dynamic auditory processing, musical experience and language development. *Trends in neurosciences*, 29(7), 382-390. <https://doi.org/10.1016/j.tins.2006.06.003>

- Tan, N. (2016). İlkokul matematik derslerinde şarkı kullanımının öğrencilerin başarı, tutum ve sözcük dağarcığı üzerindeki etkisi (Master's thesis, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). <http://hdl.handle.net/11607/3098>
- Taşal, B., & Vural, F. (2011). Şarkı sözlerinde şiddet ögesi: Aksaray ili ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle yapılan bir çalışma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (25), 251-259. <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbed/issue/61802/924581>
- TC Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. (2013). Okul öncesi eğitim programı. Ankara: TC Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Temiz, E. (2011). Çocukların müziksel ses özelliklerine uygun şarkı söyleyebilme becerilerine işitme kaybı değişkeninin etkisi. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 1(1). <https://dergipark.org.tr/en/pub/iujad/issue/8720/108881>
- TRT Çocuk (2023). TRT çocuk müzikleri. <https://www.trtcocuk.net.tr/trt-cocuk-sarkilari>
- Ulutaş, A., Demir, E., & Yayan, E. H. (2017). Motor gelişim eğitim programının 5-6 yaş çocukların kaba ve ince motor becerilerine etkisinin incelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 1523-1538. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338846>
- Veziroğlu, M., & Gönen, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının MEB okul öncesi eğitim programındaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi. Eğitim ve Bilim, 37(163).
- Virtala, P., & Partanen, E. (2018). Can very early music interventions promote at-risk infants' development?. Annals of the New York Academy of Sciences, 1423(1), 92-101. <https://doi.org/10.1111/nyas.13646>
- Vural, D. E., & Kocabaş, A. (2016). Okul öncesi eğitim ve aile katılımı. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 15(59). <https://doi.org/10.17755/esosder.263223>
- Welch, G. F. (1998). Early childhood musical development. Research Studies in Music Education, 11(1), 27-41. <https://doi.org/10.1177/1321103X9801100104>
- Yılmaz, İ. (2017). TRT çocuk çocukla çocuklaşmak. TRT Akademi, 2(4), 584-597. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trta/issue/45884/579190>
- Yiğit, N. (2006). Koroda ses eğitimi çalışmalarının çocuk ses gelişimine etkileri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (16), 777-783. <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbed/issue/61792/924180>
- Yoshikawa, H., Weiland, C., Brooks-Gunn, J., Burchinal, M. R., Espinosa, L. M., Gormley, W. T., ... & Zaslow, M. J. (2013). Investing in our future: The evidence base on preschool education. Society for Research in Child Development.
- Yurdakul, İ. H. (2019). 2018 Görsel sanatlar öğretim programındaki kazanımların uygulanabilirliğinin incelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, 48(223), 231-244.
- Yurtkulu, F., Akçay, M., Yeğen, H., & Şipal, Z. Çocuk şarkılarının çocuklar üzerindeki toplumsal cinsiyet algısına yönelik okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri. Sosyal Hizmet "Social Work", 7.
- Zelyurt, H., & Osmanoğlu, O. El ele okul öncesi eğitime kitaplarının MEB okul öncesi eğitim programı (2013) kavram ve kazanımları açısından incelenmesi. Turkish Journal of Educational Studies, 9(2), 158-180. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/turkjes/issue/70118/904165>